

**ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ
УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ГУМАННОСТІ ШКОЛЯРІВ**

Степанюк А. В.¹, Бак В. Ф.²

¹ Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка

² НВК № 11 м. Бахмут, Донецької обл.

Email: ¹ alstep@tnpu.edu.ua; ² aro_net@ukr.net

Поширення в глобальній екосистемі Земля Covid-19 та реакція провідних держав Світу щодо адаптації людства до існуючої загрози, змінила умови протікання освітнього процесу, перевівши його в он-лайн режим. Потреба зміни класно-урочної системи навчання, звичайно, назривала давно, адже вона сформувалась ще в епоху зародження гуманізму. Нині ж ми живемо в епоху інформаційного суспільства, коли людство стало єдиним цілим за рахунок мас медіа, всесвітньої інформаційної мережі тощо. Це те, що прогнозував ще В. Вернадський. Тобто, пошук нових форм організації освітнього процесу – це передбачуване явище. Але при його розв'язанні необхідно обов'язково враховувати сутнісні характеристики процесу навчання «до» і «після» сучасного карантину.

Ще недавно процес навчання будувався на підтримці учнів один одного (навіть те списування завдань), милосерді, доброти, любові, що потребувало тактильного контакту. Тепер же цінністю стає не Людина, а інформація та її кількість. Ця інформація не об'єднується в цілісність. Нема минулого, майбутнього, а лише зараз, тепер. Користувачі Інтернет ресурсів не встигають переосмислити цю інформацію. І, як констатує В. Іванов, «парадокс полягає в тому, що поряд з ростом важливості інформаційного продукту, значна його частина не допомагає орієнтуватися в навколишній дійсності, а швидше спрямована на дезорієнтацію, на прийняття рішень, які не відповідають інтересам і переконанням індивіда» [4, с.5]. Все це повністю змінило умови існування людини і, як наслідок, сформувало потребу пошуку нового змісту освіти та форм її організації.

Історія біології, методика навчання природничих дисциплін

Оскільки в умовах навчання в он-лайн режимі вчитель остаточно втрачає функцію основного джерела знань, і, зважаючи на основні потреби суспільства, яке нині формується, ми пропонуємо зосередити увагу викладачів на підготовці майбутніх учителів до формування моральних цінностей школярів, їх критичного та творчого мислення. Великий потенціал вирішення цього завдання містить додаткова інформація та система завдань для її творчого використання.

Проблема включення додаткової інформації до змісту навчально-виховного процесу не є новою в педагогічній теорії та практиці. Проведений аналіз педагогічної літератури засвідчив, що питанням конструювання змісту додаткової інформації, яку доцільно включати до змісту біологічної підготовки школярів була предметом досліджень таких науковців, як В. Бак, Л. Барна, А. Гончар, Г. Жирська, Н. Міщук, І. Мороз, І. Назарко, А. Степанюк, О. Троцька та ін. [1; 4]. Однак, це було в епоху «до карантину». Тепер умови змінились. «Дядько Google» знає все. Тобто викладач має великий арсенал додаткової інформації і його завдання полягає у її підборі та розробці завдань для творчого використання.

Як засвідчує наш досвід, при конструюванні системи завдань доцільно враховувати думку Г. Васьківської, яка тлумачить цінності, як поведінкові детермінанти, обґрунтовує потребу включення до змісту навчальних предметів комплексів завдань, розв'язання яких передбачає осмислення, переоцінку засвоєних цінностей, що узалеженні від індивідуального розвитку свідомості, від соціоекономічного розвитку тощо [2, с. 28]. Визначальним для нас є і твердження О. Пометун, що кінцевим результатом освіти має стати нагромадження вже під час навчання реального досвіду духовно практичної діяльності [3].

Саме на розробку системи таких завдань спрямовано зараз вектор нашого наукового пошуку, який сприятиме створенню освітнього середовища, основним завданням якого є формування гуманістичних цінностей «в умовах карантину».

Історія біології, методика навчання природничих дисциплін

Список літератури

1. Бак В., Данюк М., Степанюк А. Висвітлення тенденцій інтеграції природничих наук та етики в змісті біологічної освіти старшокласників : монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 216 с.
2. Васківська Г. О. Формування системи знань про людину в учнів старшої школи: теорія і практика : монографія. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 512 с.
3. Пометун О. Формування духовності учнів засобами суспільствознавчих дисциплін. *Шлях освіти*. 2006. № 3. С. 26 – 28.
4. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / За загал. Ред.. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси. 2019. 100 с.
5. Степанюк А. В. Формування цілісних знань школярів про живу природу: монографія. Вид 2-ге, переробл. й доповн. Тернопіль : «Вектор», 2012. 228 с.